

Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет водного господарства та
природокористування**
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної, методичної та
виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
“ ___ ” _____ 2017р.

06-03-36

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

**Гроші та кредит
Money and credit**

Спеціальність	071 Облік і оподаткування 073 Менеджмент 075 Маркетинг 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 051 Економіка 292 Міжнародні економічні відносини
Specialty	071 Accounting, Auditing and Taxation 073 Management 074 Marketing 076 Economics of Enterprise, Trade and Exchange Activities 051 Economics 292 International Economic Relations

06-03-36 Робоча програма з дисципліни «Гроші та кредит» для студентів, які навчаються за спеціальностями: 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини». – Рівне: НУВГП, 2017. – 15 с.

Розробник: Мельник Л. В., к. е. н., завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від «31» серпня 2017 року №1

Завідувач кафедри _____ (Л.В. Мельник)

Схвалено науково-методичною радою ННІЕМ

Протокол від «___» _____ 2017 року № _____

Голова НМР ННІЕМ _____ (А.М.Валюх)

Вступ Анотація

Програма вивчення дисципліни «Гроші і кредит» складена відповідно до нормативної частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальностями: 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу організації грошового обороту в країні.

Вивчення дисципліни «Гроші і кредит» базується на знаннях, отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Політична економія», «Мікроекономіка», «Статистика», а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні таких дисциплін: «Макроекономіка», «Фінанси», «Фінанси підприємств».

Ключові слова: гроші, грошовий ринок, грошова система, кредитна система, банківська система.

Abstract

The program of studying the discipline «Money and Credit» is made in accordance with the normative part of the educational and professional program of preparation of specialists of the bachelor level of higher education, specialty: 071 «Accounting, Auditing and Taxation», 073 «Management», 074 «Marketing», 076 «Economics of Enterprise, Trade and Exchange Activities», 051 «Economics», 056 «International Economic Relations».

The subject of studying the discipline is economic relations with regard to the organization of money circulation in the country.

The study of the discipline «Money and Credit» is based on the knowledge gained from such academic disciplines as «Introduction to the specialty», «Political economy», «Microeconomics», «Statistics», and the knowledge gained will be used further in the study of the following disciplines: «Macroeconomics», «Finances», «Finances of enterprises».

Key words: money, money market, money system, credit system,

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» 05 «Соціальні та поведінкові науки» 29 «Міжнародні відносини»	Нормативна ФП14	
	Спеціальності : 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини»		
Модулів-1	Спеціалізація : 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Управління персоналом і економіка праці», 051 «Економічна	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	

	кібернетика та бізнес – інформатика», 056 «Міжнародні економічні відносини»		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студентів – 4	Рівень вищої освіти: Бакалаврський	16 год.	2 год.
		Практичні	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Форма контролю	
		залік	залік

Примітки: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить :
для денної форми навчання - 35 % до 65 %
для заочної форми навчання – 10 % до 90 %.

2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи базових знань з теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку та грошово – кредитної системи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Гроші і кредит» є: формування цілісної системи знань про сутність і форми грошей; вивчення теоретичних засад формування та функціонування окремих сфер грошового обороту; формування вмінь творчого вирішення проблем інфляції, коливань валютних курсів в країні, нестачі фінансових ресурсів суб'єктів господарювання; набуття теоретичних та практичних навичок визначення розміру необхідної грошової маси.

Після вивчення даного курсу студенти повинні **знати:**

- сутність, функції та роль грошей в економіці;
- структуру грошової системи країни;
- основи функціонування грошового ринку;
- сутність інфляції та типи інфляції;
- структуру кредитної системи.

Після вивчення даного курсу студенти повинні **вміти:**

- обчислювати величину необхідної грошової маси;

- визначати розмір кредитного потенціалу банку та банківської системи;
- обчислювати рівень інфляції;
- визначати вартість грошей у часі.

3. Програма навчальної дисципліни Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Гроші, грошовий оборот та грошова система

Тема 1. Сучасні гроші: суть, функції та роль в економіці

Історія розвитку грошового обігу. Виникнення грошей. Особливості грошей як товару. Характеристика сучасних засобів платежу. Функції грошей. Роль грошей у ринковій економіці. Грошова маса. Грошові агрегати. Швидкість обігу. Закон грошового обігу

Тема 2. Грошовий ринок

Поняття грошового ринку. Інституційна модель грошового ринку. Структура грошового ринку. Пропозиція грошей. Попит на гроші. Мультиплікатор поточних рахунків. Грошовий мультиплікатор. Процент, як ціна грошей.

Тема 3. Грошова система

Поняття грошової системи та її структура. Елементи грошової системи. Типи грошових систем та їх еволюція. Створення і розвиток грошової системи України. Державне регулювання грошового обороту. Грошово – кредитна політика: цілі, інструменти, засоби. Монетизація бюджетного дефіциту та ВВП.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Сутність інфляції. Види та закономірності розвитку інфляції. Причини інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Типи інфляції. Методи визначення інфляції. Державне регулювання інфляції. Грошові реформи.

Тема 5. Гроші у світовій економіці

Сутність та види валют. Сутність валютних відносин. Конвертованість валют. Валютний курс. Валютні операції. Валютний ринок. Валютне регулювання та валютна політика. Світова та міжнародні валютні системи. Особливості формування валютної системи України. Платіжний баланс та золотовалютні резерви.

Змістовий модуль 2 Кредит і банки

Тема 6. Суть, функції та роль кредиту в економіці

Необхідність виникнення кредиту. Сутність кредиту. Кредитні відносини: характеристика, структура, види. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Функції кредиту та принципи кредитування. Форми та види кредиту.

Тема 7. Кредитна система України

Сутність і призначення фінансового посередництва. Види фінансових посередників. Структура кредитної системи України. Етапи становлення кредитної системи. Страхові компанії. Пенсійні фонди. Інвестиційні компанії. Фінансові компанії. Кредитні спілки. Ломбарди. Трастові компанії.

Тема 8. Банківська система України

Основні напрями діяльності Центрального банку. Правові основи функціонування НБУ. Організаційна структура та структура управління НБУ. Функції НБУ. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. Види комерційних банків України. Організаційна та функціональна структура комерційного банку. Активні операції КБ. Пасивні операції КБ. Банківські послуги.

4. Структура навчальної дисципліни 4.1. Для студентів денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	усього, год	в т.ч.			
			лекції	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Модуль 1.						
Змістовий модуль 1. Гроші, грошовий оборот та грошова система						

1	Сучасні гроші: суть, функції та роль в економіці	10	2	1	7	-
2	Грошовий ринок	11	2	2	7	-
3	Грошові системи	10	2	1	7	-
4	Інфляція та грошові реформи	12	2	2	8	-
5	Гроші у світовій економіці	12	2	2	8	-
	Разом за змістовим модулем 1	55	10	8	37	-
Змістовий модуль 2. Кредит і банки						
6	Суть, функції та роль кредиту в економіці	11	2	2	7	-
7	Кредитна система України	12	2	2	8	-
8	Банківська система України	12	2	2	8	-
	Разом за змістовим модулем 2	35	6	6	23	-
	Всього	90	16	14	60	-

4.2. Для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	усього, год	в т.ч.			
			лекції	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Модуль 1.						
Змістовний модуль 1. Гроші, грошовий оборот та грошова система						
1	Сучасні гроші: суть, функції та роль в економіці	13	2	1	10	-
2	Грошовий ринок	11	-	1	10	-
3	Грошові системи	10	-	-	10	-
4	Інфляція та грошові реформи	11	-	1	10	-
5	Гроші у світовій економіці	11	-	1	10	-
	Разом за змістовим	56	2	4	50	-

	модулем1					
Змістовий модуль 2. Кредит і банки						
6	Суть, функції та роль кредиту в економіці	11	-	1	10	-
7	Кредитна система України	11	-	-	11	-
8	Банківська система України	12	-	1	11	-
	Разом за змістовим модулем2	34	-	2	32	-
	Всього	90	2	6	82	-

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Сучасні гроші: суть, функції та роль в економіці	1	1
2.	Грошовий ринок	2	1
3.	Грошові системи	1	-
4.	Інфляція та грошові реформи	2	1
5.	Гроші у світовій економіці	2	1
6.	Суть, функції та роль кредиту в економіці	2	1
7.	Кредитна система України	2	-
8.	Банківська система України	2	1
	Разом	14	6

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **денної форми** навчання :

15 годин – підготовка до аудиторних занять;

18 годин – підготовка до контрольних заходів;

27 годин – підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **заочної форми** навчання :

4 години – підготовка до аудиторних занять;

18 годин – підготовка до контрольних заходів;

60 годин – підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№	Тема самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Структура грошового обороту	3	7
2.	Теорії грошей	3	7
3.	Засоби та методи грошово-кредитної політики	4	8
4.	Причини виникнення та соціально – економічні наслідки інфляції	3	8
5.	Золоті запаси. Валютні запаси. Розрахункові платіжні одиниці. Кріптовалюта.	4	8
6.	Види, форми та функції кредиту	3	7
7.	Законодавче забезпечення діяльності НФКУ	3	7
8.	Закон „Про Національний банк України” та Закон „Про банки і банківську діяльність”	4	8
	Разом	27	60

Звіт про самостійну роботу складається на папері формату А-4. Оформлення — згідно стандартних вимог до друкованих текстів. Усі звіти можуть бути зброшурованими в один.

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання;
- розв'язання задач та кейсів, ситуаційних завдань.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у комп'ютерній тестовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання двох рівнів та практичні задачі (із варіантами відповідей).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань, есе, тестів.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			100
50					50			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
10	10	10	10	10	16	17	17	

T1, T2... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	Национальний університет водного господарства та природокористування зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Гроші і кредит» включає:

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (КНМЗД)

2. 06-03-29 Мельник Л. М. Конспект лекцій з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів заочної форми навчання галузі знань 0305

«Економіка і підприємництво»./ Л.М. Мельник, – Рівне: НУВГП, – 2013, – 36 с.

3. 06-03-30 Мельник Л. М., Мельник Л. В. Методичні вказівки до самостійної підготовки та проведення практичних занять з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів денної та заочної форм навчання галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво». /Л.М. Мельник, Л.В. Мельник – Рівне: НУВГП. – 2015, – 31 с.

4. Опорний конспект лекцій на електронному носії.

5. Слайдова презентація курсу «Гроші і кредит» (лекційні та практичні заняття) в програмі «Microsoft Power Point».

6. Друкований роздатковий матеріал.

11. Рекомендована література

11.1. Базова

1. Мельник Л.М., Мельник Л.В. Гроші і кредит.- Навчальний посібник,./ Л.М. Мельник, Л.В. Мельник -Рівне: НУВГП, 2008.-102 с.
2. Алексеев І.В. Гроші та кредит: Навч. пос. / І.В. Алексеев - К.: Знання, 2009.-253 с.

11.2. Допоміжна

1. Гойко А.Ф., Скрипник А.Л, Четверіков Ю.В., Сердюченко Н.Б. Гроші та кредит. Навчальний посібник. – К.: КНУБА. 2010. -244с.
2. Демківський А.В. Гроші та кредит: Навч. посібн. - Київ: Дакор, 2007. - 528с
3. Ільїна С.Б., Шило В.П., Кисла В.І. Шрамкова Н.І. Гроші та кредит: Навч. посіб / С.Б. Ільїна .- Київ: Професіонал, 2007. - 368с.
4. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика: Навч. пос. / Д.І. Коваленко - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 578 с.
5. Колесников О.В., Бойко Д. І., Коковіхіна О.О. Історія грошей та фінансів : Навч. посіб. -2-ге вид., випр. та доп. / О.В. Колесніков – Київ : ЦУЛ, 2008. - 140с.
6. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит : Навч. посібник. / І.М. Михайловська - Львів: Новий Світ - 2006. - 432с.
7. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. / Л.В. Руденко - Київ : ЦУЛ, 2007. - 632с.

8. Скоморович І.Г. Грошові системи на українських землях: історія і теорія: Монографія. / І.Г. Скоморович – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. - 244с.

9. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник. - 2-ге вид.,перероб. та доп. / А.І. Щетинін - Київ : ЦНЛ, 2006. - 432с.

12. Електронний репозитарій НУВГП

1. 06-03-30 Мельник, Л. М., Мельник, Л. В. (2013) Методичні вказівки до самостійної підготовки та проведення практичних занять з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів денної та заочної форм навчання галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/3993>

2. 06-03-29 Мельник, Л. М. (2013) Конспект лекцій з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів заочної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/3978>

13. Інформаційні ресурси:

1. Державна регуляторна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua).

2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

4. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Проект підтримки МСП в пріоритетних регіонах України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.sme.ukraine-inform.org.ua](http://www.sme.ukraine-inform.org.ua)

7. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>

8. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

9. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
10. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/5689>.
11. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування